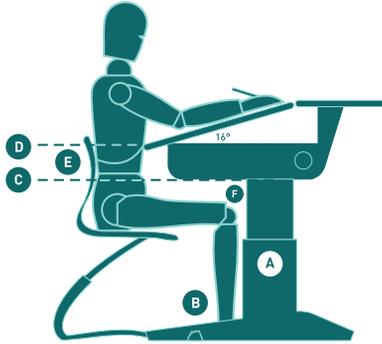

Oturaq və hündür iş masalarının üstünlükləri:

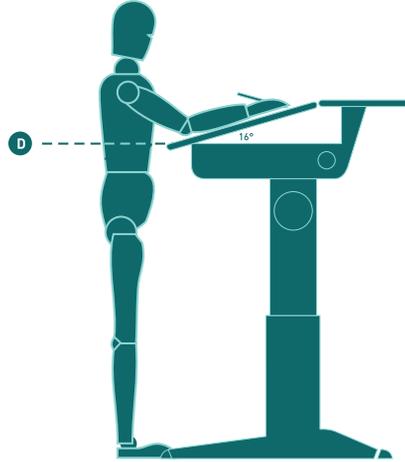
- 1 Sağlam təhsil və iş mühiti standartlarına uyğunluq
- 2 Mexanizmlərə təminat, təhsil və iş müəssisələrində texniki dəstək
- 3 5 ildən sonra yeni sifariş olduqda köhnə mebellərin geriye alınması

Sağlam təhsil və iş mühiti yaratmaq üçün hər oturaq iş masasına hündür iş masası əlavə edilə bilər.

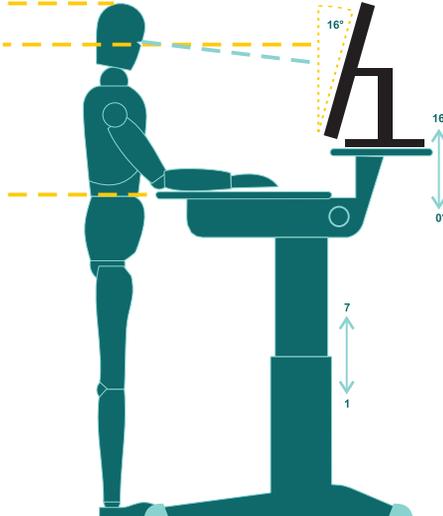
Oturaq iş masası

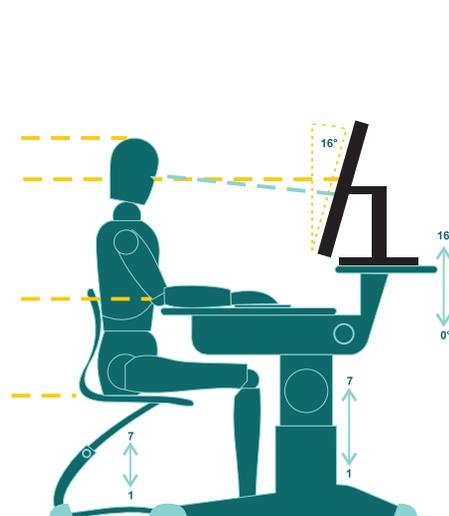
Ayaq üstə iş masası

Ayaq üstə kompüter masası

Oturaq kompüter masası

Sağlam təhsil və iş mühiti mebel üçün gigiyenik tələblər:

Oturacaq və ayaq üstə iş masası, oturacaq və ayaq üstə iş kompüter masası ölçüləri elə olmalıdır ki, istismar zamanı istifadə edənlər vaxtından əvvəl yorulmasın (A). Bununla yanaşı, istifadə edənin fizioloji quruluşuna və texniki təhlükəsizliyinə tam cavab versin. Mebellər aşağıda qeyd olunan şərtlərə tam cavab verməlidir:

- 1 Oturacaq söykənəcəyinin hündürlüyü elə olmalıdır ki, bədən kürəyə qədər olan hissəni tam tutsun (E);
- 2 Bel və söykənəcək arasında boş yer olmalıdır;
- 3 Ayağın alt hissəsi döşəməyə tam oturmalıdır (B);
- 4 Sərbəst hərəkət üçün diz ilə masanın üst səthi arasında kifayət qədər məsafə olmalıdır (C) - (ölçülər boy qrupuna görə dəyişir – cədvəl 1-4);
- 5 Masanın hündürlüyü elə olmalıdır ki, dirsəklər masanın üstündə olduğu zaman çiyinlərdə heç bir gərginlik olmasın – (ölçülər boy qrupuna görə dəyişir-cədvəl 1-4);
- 6 Ayaq üstə iş masası və oturacaq iş masası üçün masa hündürlüyü günəş kələfinə (h_1 / oh_1) görə cədvəl üzrə boylara uyğun tənzimlənməlidir (D);
- 7 Oturacağın hündürlüyü oturacaq yerinə (oh_5) görə uyğun cədvəl üzrə boy qruplarına müvafiq tənzimlənməlidir;
- 8 Stulda oturan zaman dizlərdə heç bir gərginlik olmamalı, diz büküşü düz bucaq təşkil etməlidir (F);
- 9 Masanın eninin 60-70 sm, ön-arxa ölçüsünün isə minimum 55 sm (45 sm maili hissəsi və 10 sm düz hissəsi) olması məsləhətdir; Kompüter istifadəsi üçün masada ön-arxa ölçünün minimum 60-70 sm (45 maili hissəsi və 25 sm düz hissəsi) olması məsləhətdir;
- 10 Masada məktəbli çantası üçün xüsusi yer təşkil edilməlidir (450x270 mm olan əlavə sahə);
- 11 Qələm və karandaşlarının yerləşdirilməsi üçün masanın üst səthinin düz hissəsində ölçüsü 220x20x5 mm olan oval yuva və qələm stəkanları üçün diametri 65 mm-lik dəlik olmalıdır;
- 12 Masa altında kitab və dəftərlər üçün xüsusi yer olmalıdır; onun hündürlüyü 60 mm-dən az olmamalıdır;
- 13 Masanın həmçinin oturacağın səthinin və söykənəcəyinin kənarları 10-30 mm radiuslu olmalıdır;
- 14 Oturacağın üst səthi düz və ya çökək ola bilər. Çökəklik 10 mm-dən dərin olmamalıdır;
- 15 Oturacağın dərinliyi: 1-4 boy qrupu üçün mebeldə 280 mm, eni 300 mm; 4-7 boy qrupu üçün mebeldə 380 mm, eni 420 mm olmalıdır;
- 16 1-4 boy qrupu üçün stulun söykənəcəyindən masanın üst səthinə qədər məsafə 220-280 mm olmalıdır;
- 17 4-7 boy qrupu üçün stulun söykənəcəyindən masanın səthinə qədər məsafə 370-400 mm olmalıdır;
- 18 Masanın görünən yan tərəfində boya uyğun nişanlanma (cədvəl üzrə) aparılmalıdır; Məsələn: (130-145)/sarı;
- 19 Sadalanan şərtlər nəzərə alınaraq 1-4 boy qrupu (cədvəl 1) və 4-7 boy qrupu (cədvəl 2) üçün masaların hündürlükləri və rəng markaları təyin edilmişdir;
- 20 Mebel sağlamlıq üçün təhlükəsiz olmalıdır;
- 21 Mebel hazırlamaq üçün istifadə edilən material ekoloji normalara uyğun, asan yuyulan və dezinfeksiya edilə bilən olub, ətraf mühitə zərər vurmamalıdır;
- 22 Təhlükəsizlik məqsədi ilə ayaq üstə və oturacaq iş masaları və oturacaq sadə konstruksiyalı və döşəmədə dayanıqlı olmalıdır;
- 23 Ayaq üstə və oturacaq iş masalarının və oturacağın insan boyuna müvafiq hərəkətliliyini təmin etmək üçün dirəklərin bir-birinə uyğunlaşdırılması güc tələb etməməli və bərkidildikdə dayanıqlı olmalıdır;
- 24 Masanın rəngi parlaq olmamalı, ən çox təbii ağac rənginin mat çalarlarına üstünlük verilməlidir;
- 25 Dəmir hissələr zərbəyə və sürtünməyə davamlı tam mat toz boyası ilə boyanmalıdır;
- 26 Müəyyən işlər zamanı maili səthin üfüqi səth səviyyəsinə gətirilməsi üçün hər iki səth arasında masanın alt kənarında dəstəqli mexanizm quraşdırılmalıdır (1-ci pozisiya: 16 dərəcə (yazı üçün); 2-ci pozisiya: 0 dərəcə);
- 27 Mebel istifadə zamanı səs-küy yaratmamalıdır;
- 28 Bütün dəmir hissələrin döşəmə ilə təmasda olan yerlərində rezin dayaqaların və ümumi ucluqlarda rezin başlıqların istifadəsi məsləhətdir.

Cədvəl 1

Boy qrupu	Boy ölçüsü	Nişanlanma rəngi	Üst layın rəngi
1	1000 mm -1150 mm	Narıncı	Kain-ağac rəngi
2	1150 mm -1300 mm	Bənövşəyi	Kain-ağac rəngi
3	1300 mm -1450 mm	Sarı	Kain-ağac rəngi
4	1450 mm -1600 mm	Qırmızı	Kain-ağac rəngi

Ölçü adı	1-4 boy qrupu tənzimləmə parametrləri			
	1	2	3	4
h1 (1-4) İbtidai Sınıf Şagirdi üçün ayaqüstü iş və kompüter masalarının (100 – 145 sm boya uyğun tənzimlənən) üst səthinin hündürlüyü, h1 (günəş kələfi), az olmamaqla (mm)	770	830	950	1050
oh1 (1-4) İbtidai Sınıf Şagirdi üçün oturmaqlı masa və kompüter masasının (100 – 145 sm boya uyğun tənzimlənən) üst səthinin hündürlüyü, oh1 (günəş kələfi), az olmamaqla (mm)	510	580	660	700
oh5 (1-4) Oturmaqlının hündürlüyü	260	300	340	400

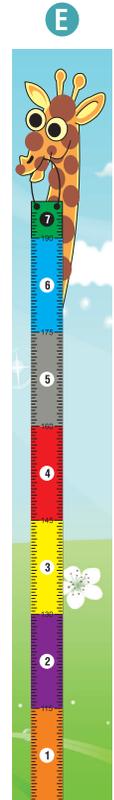
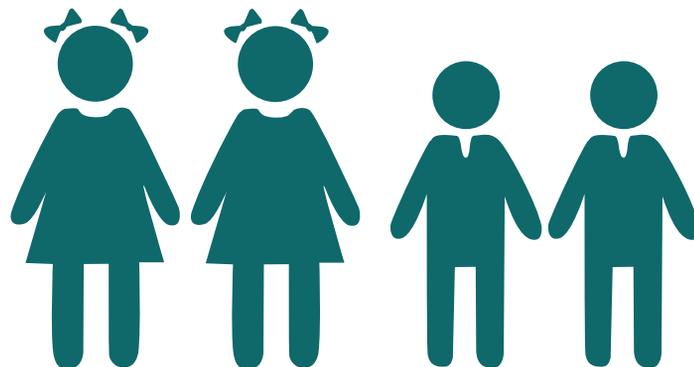
Cədvəl 2

Boy qrupu	Boy ölçüsü	Nişanlanma rəngi	Üst layın rəngi
4	1450 mm -1600 mm	Qırmızı	Kain-ağac rəngi
5	1600 mm -1750 mm	Boz	Kain-ağac rəngi
6	1750 mm -1900 mm	Mavi	Kain-ağac rəngi
7	1900 mm və yuxarı	Yaşıl	Kain-ağac rəngi

Ölçü adı	4-7 boy qrupu tənzimləmə parametrləri			
	4	5	6	7
h1 4-7 ayaqüstü iş və kompüter masalarının (145 - 200 sm boya uyğun tənzimlənən) üst səthinin hündürlüyü, h1 (günəş kələfi) az olmamaqla (mm)	1050	1160	1240	1340
oh1 4-7 oturmaqlı masa və kompüter masasının (145 – 200 sm boya uyğun tənzimlənən) üst səthinin hündürlüyü, oh1 (günəş kələfi) az olmamaqla (mm)	700	760	820	880
Alt rəfdən döşəməyə qədər olan məsafə oh3, az olmamaqla (mm)	520	560	580	600
Stulun hündürlüyü, oh5	400	420	450	480

Ekonom klass

- A Ekonom OİM (1-4) Şagird Oturaq İş Masası (100 - 145sm boy) (600mm*550mm) ST Standart Patent S2016-0003
- B Ekonom OİM (4-7) Şagird Oturaq İş Masası (145 - 200sm boy) (600mm*550mm) ST Standart Patent S2016-0003
- C Ekonom O (1-4) Şagird Oturacaq (100 - 145sm boy) (420mm*420mm) ST Standart Patent S2016-0002
- D Ekonom O (4-7) Müəllim\Şagird Oturacaq (145 - 200sm boy) (420mm*420mm) ST Standart Patent S2016-0002
- E Boy Ölçmə üçün Xətkeş

Masanın üst lay detalının materialları:

Profil metal, ТКР – taxta kərəyi paneli (ДСП – древесно-стружечная плита),
Mat rəngli sürüşməyən laminat üzlük, Kənarları: PVC

Oturacaq materialları: Profil metal, dikt

Premium klass

- A Premium OİM (1-4) Şagird Oturaq İş Masası (100 - 145sm boy) (600mm*550mm) ST Standart Patent S2016-0003
- B Premium OİM (4-7) Şagird Oturaq İş Masası (145 - 200sm boy) (600mm*550mm) ST Standart Patent S2016-0003
- C Premium O (1-4) Şagird Oturacaq (100 - 145sm boy) (420mm*420mm) ST Standart Patent S2016-0002
- D Premium O (4-7) Müəllim\Şagird Oturacaq (145 - 200sm boy) (420mm*420mm) ST Standart Patent S2016-0002

Masanın üst lay detalının materialları:

Oval metal, səth və kanarları: OSF – Orta Sıxlıqlı Fiber Panel
(MDF – Medium Density Fibreboard) mat rəngli sürüşməyən membran

Oturacaq materialları: Oval metal, dikt

Premium klass

- A** Premium AİM (1-4) Şagird Ayaq üstə İş Masası (100 – 145sm boy) (600mm*550mm) ST Standart Patent S2016-0003
- B** Premium AİM (4-7) Şagird Ayaq üstə İş Masası (145-200sm boy) (600mm*550mm) ST Standart Patent S2016-0003
- C** Premium AKM (4-7) Ayaq üstə Kompyuter Masası (145 - 200sm boy) (700mm*700mm) ST Standart Patent S2016-0003
- D** Premium OKM (4-7) Oturaq Kompyuter Masası (145 - 200sm boy) (700mm*700mm) ST Standart Patent S2016-0003
- E** Hündür Pnevmatik Kreslo (145-200sm boy)

Masanın üst lay detalının materialları:

Oval metal, səth və kanarları: OSF – Orta Sıxlıqlı Fiber Panel
(MDF – Medium Density Fibreboard) mat rəngli sürüşməyən membran

Oturacaq materialları: Oval metal, dikt

Optimal klass

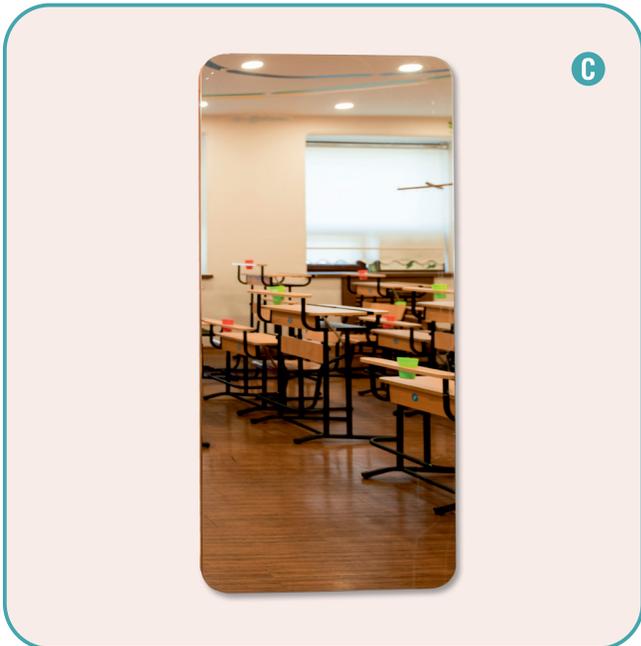
- A Sənəd Dolabı - Optimal (800mm*400mm*1900mm)
- B Paltar Dolabı - Optimal (800mm*400mm*1900mm)
- C Hündür tumba - Optimal (400mm*400mm*1200mm)
- D Dolabça - Optimal (420mm*550mm*550mm)

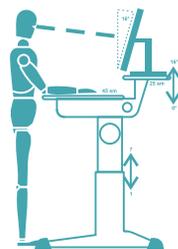
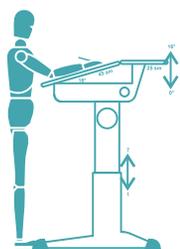
Qapıların materialları: Səth: ТКР – taxta kərəyi paneli
(ДСП – древесно-стружечная плита) mat rəngli laminat üzlük, kənarları: PVC 22/2 mm
Yan və iç hissələrin materialları: Səth: ТКР – taxta kərəyi paneli (ДСП – древесно-стружечная плита)
mat rəngli laminat üzlük, kənarları: PVC 22/0,4mm

Optimal klass

- A** Şagird Şkafrı (3 nəfərlik) - Optimal (260mm*1200mm)
- B** Əl-üz-yuyan (İbtidai Siniflər üçün 45sm eni) (450mm*350mm*700mm)
- C** Qızlar üçün nəzərdə tutulmuş güzgü - Optimal (600mm*18mm*1500mm)
- D** Fıstıq Ağacından Oğlanlar üçün idman pilləkəni (600mm*2100mm)
- E** Fıstıq Ağacından Turnik Əlavəsi (600mm)
- F** Fıstıq Ağacından Barlar Əlavəsi (600mm)
- G** Yumuşaq Ara Oğlanlar Pilləkəni üçün (2100mm) (təhlükəsizlik üçün nəzərdə tutulub)
- H** Arxa Panel Oğlanlar Pilləkəni üçün (2100 mm)

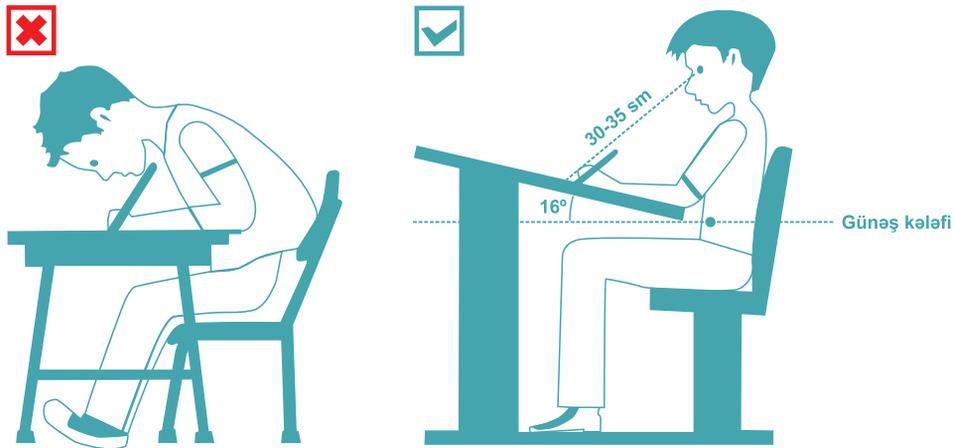

	Adı	Material
1	Boy Ölçmə üçün Xətkeş	Plastik
2	Ekonom OİM (1-4) Şagird Oturaq İş Masası (100 - 145sm boy) (600mm*550mm) ST Standart Patent S2016-0003	Profil metal / TKP PVC
3	Ekonom OİM (4-7) Şagird Oturaq İş Masası (145-200sm boy) (600mm*550mm) ST Standart Patent S2016-0003	Profil metal / TKP PVC
4	Ekonom O (1-4) Şagird Oturacaq (100 - 145sm boy) (420mm*420mm) ST Standart Patent S2016-0002	Profil metal / Dikt
5	Ekonom O (4-7) Müəllim\Şagird Oturacaq (145 - 200sm boy) (420mm*420mm) ST Standart Patent S2016-0002	Profil metal / Dikt
6	Premium OİM (1-4) Şagird Oturaq İş Masası (100 - 145sm boy) (600mm*550mm) ST Standart Patent S2016-0003	Oval metal / OSF membran
7	Premium OİM (4-7) Şagird Oturaq İş Masası (145-200sm boy) (600mm*550mm) ST Standart Patent S2016-0003	Oval metal / OSF membran
8	Premium O (1-4) Şagird Oturacaq (100 - 145sm boy) (420mm*420mm) ST Standart Patent S2016-0002	Oval metal / Dikt
9	Premium O (4-7) Müəllim\Şagird Oturacaq (145 - 200sm boy) (420mm*420mm) ST Standart Patent S2016-0002	Oval metal / Dikt
10	Premium AİM (1-4) Şagird Ayaq üstə İş Masası (100 – 145sm boy) (600mm*550mm) ST Standart Patent S2016-0003	Oval metal / OSF membran
11	Premium AİM (4-7) Şagird Ayaq üstə İş Masası (145-200sm boy) (600mm*550mm) ST Standart Patent S2016-0003	Oval metal / OSF membran
12	Premium AKM (4-7) Ayaq üstə Kopyuter Masası (145 - 200sm boy) (700mm*700mm) ST Standart Patent S2016-0003	Oval metal / OSF membran
13	Premium OKM (4-7) Oturaq Kompüter Masası (145 - 200sm boy) (700mm*700mm) ST Standart Patent S2016-0003	Oval metal / OSF membran
14	Dəftər Fiksatoru (dəftər üçün tutacaq)	Rezin, plastik
15	Stəkan penal (qələm yığmaq üçün qab)	Plastik
16	Hündür Pnevmatik Kreslo (145-200sm boy)	Metal, plastik
17	Sənəd Dolabı - Optimal (800mm*400mm*1900mm)	TKP PVC
18	Paltar Dolabı - Optimal (800mm*400mm*1900mm)	TKP PVC
19	Hündür Tumba - Optimal (400mm*400mm*1200mm)	TKP PVC
20	Dolabça - Optimal (420mm*550mm*550mm)	TKP PVC
21	Şagird Şkafı (3 nəfərlik) - Optimal (260mm*1200mm)	TKP PVC
22	Qızlar üçün nəzərdə tutulmuş güzgü - Optimal (600mm*18mm*1500mm)	TKP PVC
23	Fıstıq Ağacından Oğlanlar üçün idman pilləkəni (600mm*2100mm)	Fıstıq ağacı
24	Fıstıq Ağacından Turnik Əlavəsi (600mm)	Fıstıq ağacı
25	Fıstıq Ağacından Barlar Əlavəsi (600mm)	Fıstıq ağacı
26	Yumuşaq Ara Oğlanlar Pilləkəni üçün (2100mm) (təhlükəsizlik üçün nəzərdə tutulub)	TKP, dəri
27	Arxa Panel Oğlanlar Pilləkəni üçün (2100 mm)	TKP
28	Sensor Didaktik Asqılar (Сенсорно-дидактические кресты) (400mm*400mm)	Metal, ağac
29	Ayaqaltı taxta mat (500mm*500mm)	Ağac / plastik
30	Əl-üz-yuyanın altı üçün dolab (İbtidayı Siniflər üçün h=70sm) (400mm*500mm*700mm)	TKP PVC
31	Zibil Qabı (Əl-üz-yuyanın altı üçün)	Plastik
32	Əl-üz-yuyan (İbtidayı Siniflər üçün 45sm eni) (450mm*350mm*700mm)	Keramika
33	Oval Masa Tergono (1200mm*700mm*700mm)	TKP PVC

Masaların boya uyğunlaşdırılması və oxu-yazı zamanı masa səthinin 16 dərəcədə olması nəyə lazımdır?

Fiziologiya: "Düz səthli masa görməni zəiflədir, kürəyi əyir" – bunu artıq 19-cu əsrin sonunda uşaq və yeniyetmələr gigiyenası elminin banisi F. Erisman sübut və bəyan etmişdir. "Sağlam Təhsil" masalarının səthi şəxsin günəş kələfinə uyğun və 16 dərəcə bucaq altında tənzimlənir. Masaların belə quruluşu göz ilə iş səthi arasında məsafənin 30-35 sm. olmasını təmin edərək başın həddən artıq aşağı əyilməsinin və çiyinlərin enməsinin qarşısını alır, qaməti düzgün formalaşdırır, yazı və oxu zamanı vərəqin hər tərəfindəki işarələrin göz tərəfindən eyni bucaq altında görünməsinə və görmə orqanının yüklənməməsinə şərait yaradır. Bu prinsiplər iş yerlərinin gigiyenik baxımdan düzgün tərtib olunması üçün nəzərə alınmalıdır.

Ayaq üstə iş üçün masalar nəyə lazımdır?

Fiziologiya: İnsanın normal inkişafı və sağlamlığı orqan və toxumaların oksigen və qida maddələri ilə təminatından asılıdır. Orqanlara oksigen və qida maddələrini qan çatdırır. İnsan oturan kimi **qan dövranının sürəti azalır və 200-dən artıq əzələ daha az işləyir.**

Məktəbyaşlı uşaqlar oyaq vaxtının 25%-ni sinifdə keçirir. Mövcud dünya təhsil texnologiyaları və sinif otaqlarının təchizatını şərtləndirən amillər həmin müddət ərzində uşaqların sinifdə oturaq vəziyyətdə olmasını tələb edir.

Beləliklə, uşaqlar 11 il ərzində sinifdə oturaq vəziyyətdə olduğundan qan dövranının sürəti orta hesabla 4 dəfə azalır, 200-dən artıq əzələsi isə daha az işləyir. Böyüklər isə vaxtını gün ərzində daha çox oturaq vəziyyətdə keçirirlər.

Ayaq üstə dinamik vəziyyətdə çalışmağa verdiş edən uşaqlarda və böyüklərdə qan dövranı normal, əzələ fəallığı yüksək olur. Beləliklə, ayaq üstə işləməyə verdiş edən uşaqların və böyüklərin daha sağlam və normaya uyğun fiziki inkişafda olması elmi cəhətdən əsaslandırılmışdır.

Az1052 Bakı, Azərbaycan
Black Pearl Plaza, 2-ci mərtəbə
Ə. Rəcəbli küç., 186, N. Nərimanov

Tel: +994 55 909 00 54
E-mail: sales@ptl.az
Veb: www.ptl.az